

„Danskeren“

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSESBLAG FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA, udgivet af Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska.

„Danskeren“ udkommer Onsdag i hver Uge. Pris pr. Aargang: 10.000. Udlændte \$2.50. Bladet betales i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adressforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladet's Indhold adresseres DANV LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør: A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Acceptance for Mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 8, 1918.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskeren's“ Kontor.

Advertising rates made known upon application.

Naar Læsere henvender sig til Folk som avterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det avterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Til Indien. Sekretær i D. M. S. Chr. Schlesch, der i sin Tid har været Missionær i Indien, er afrejst dertil, for at træffe sammen med Det danske Missionselskabs Formand, Pastor Busch. Hen mod Foraaret vender de sammen hjem.

Beligiøs Digtning. Mads Nielsens smukke Digtsamling De glade i Landet er med Aage Jørgensens Vignetter udkommen i nyt Opflag paa De unges Forlag i Aarhus. Det er ikke at undres over. God, religiøs Digtning er for Tiden en sjælden Fugl her i Landet, og saa frodigt det kristelige Liv mange Steder rører sig, vil Digte som Mads Nielsens være sikker paa en stor Kreds af Læsere, skriver A. B. i „Natt.“

Færøerne. Indre Mission har nu to Missionærer i Arbejde paa Færøerne, nemlig Missionær Hansen i Trangisvaag paa Suderø og Missionær Alfred Petersen, der selv er Færing, i Klaksvig paa Norderøerne. Sidstnævnte Sted er et Missionshus under Opførelse.

Ogsaa K. F. U. M. og K. har en Udsending paa Øerne, Frk. Henriette Hansen, der i Thorshavn har aabnet et Hjem for unge Piger.

Jubilæumsåret 1921. Næste Aar er det 200 Aar, siden den dansk-norske Præst Hans Egede begyndte sin Mission i Grønland. Et Festskrift om ham og hans Hustru vil udkomme, forfattet af Biskop Ludwigs i Aalborg.

Det danske Missionselskab fejrer i 1921 sit 100-Aars Jubilæum, der ogsaa vil kalde et Festskrift frem.

Endelig er det næste Aar 60 Aar, siden „Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark“ stiftedes. Bestyrelsen har i den Anledning overdraget Sognepræst A. Fibiger og Forretningssfører O. Lohse i Forening at faa udgivet en Bog, der skal være dette Jubilæums Minde-skrift. Den vil væsentlig skildre Indre Missions Virksomheder, og dens over halvtredsindstyve forskellige Afsnit vil blive skrevne af kyndige Mænd og Kvinder blandt dem, der staa den paa-gældende Virksomhed nærmest. A. B. i „Natt.“

„The Cunard Line“ har modtaget et Kabelgram, der underretter om, at Dampskibsfarten paa Nordsøen nu er normal mellem britiske og skandinaviske Havne, og at østrejssende Passagerer kan standse i England i

Julehelligdagene, om de saa ønske. Dette af særlig Interesse for Passagerer, der rejser til Danmark, Norge og Sverrig via England.

Nebraska Tuberculosis Association har til Jul i Aar udgivet et Julemærke (Christmas Seal) i 10,000,000 Eksemplarer til een Cent Stykket. Dersom disse Mærker sælges allesammen, vil de indbringe \$100,000 til Arbejdet mod Tuberkulose her i Staten. Foreningen ønsker i det mindste at faa Halvdelen solgt, saa den faar en Indtægt af mindst \$50,000. — \$3,000 til Administration, \$15,000 til Sygeplejersker, \$10,000 til Sundhedslitteratur, \$15,000 til Undervisning og Publicitet, \$5,000 til materiel Hjælp og \$2,000 til uforudsete Udgifter. Hovedkvarter i Brandeis Theatre, Omaha, Mrs. K. R. J. Edholm, Executive, Sekretary.

Det kan vi tilstemme. Førend Udfaldet af Præsidentvalget endnu var kendt, skrev „Christian Herald“ bl. a.: „Vi ønsker et Nationsforbund — vi bruger „vi“ for den samlede kristne Stemning i Landet. Vi forlanger en Liga eller Association af Nationer, som vil umuliggøre fremtidige Krige. Vi ønsker ikke flere Maaneders Debat — med Verden i Oprør. Vi ønsker legal saavel som teoretisk Fred. Vi ønsker, at vor Præsident og vor Kongres hurtigst mulig skal komme til Forstaelse om en Liga eller en Overensstemmelse blandt Nationer, som vil sætte os i Stand til at begynde Arbejde for Verdens Rekonstruktion. Med andre Ord, vi ønsker i Washington en kristelig Diplomati — en kristelig Verdensudsig! — Og der kastedes et andet „issue“ ind i Valgkampagnen. Skal det attende Amendment nullificeres og Voldstead Ikraftsættelses-Lov afkræftes? Vi forlanger streng Hævdelse af det attende Amendment, efter Bogstav og Aand, og den strengeste Gennemførelse af Voldstead-Akten, som den der staa i Lovbogen. Glem ikke det: Hvem end der kontrollerer Administrationen i Washington, Prohibition vil aldrig blive gennemført, hvis ikke de Kristne insisterer derpaa.“

En jødisk Frelsesher. Følgende Nyhed læstes i „New York Tribune“ af 14. September: „De amerikanske jødiske 70 Ældste og mange fremragende Rabiner har begyndt en Bevægelse for Dannelsen af en jødisk „Salvation Army“. Organisation skal være national og i enhver Henseende indrettes efter den kristne Frelsesher. Jacques Polatschek, de amerikanske jødiske 70 Ældstes Formand, sagde: „Der er saa mange forstyrrende, irreligiøse Paavirkninger nutildags, som gør den opvoksende jødiske Slægt til Atheister, at der maa dannes nogen Slags religiøs Organisation til at modarbejde dem.“ „The Lutheran“, som meddeler dette, siger bl. a.: „Vi er ret nysgerrige efter at se, hvordan denne religiøse Hær vil tage sig ud. Hvad vil dens Budskab blive? dens Appel til den store Masse irreligiøse Jøder?“

Taksigelses-Proklamation.

Om Aftenen den 12. ds. udstedte Præsident Wilson sin Taksigelses-Proklamation for i Aar. Den lyder som følger: „Den Tid nærmer sig, da det sømmer sig os at vende os fra det daglige Livs Forstyrrelse og Beskæftigelse, saa vi kan overveje de Gøder, der er bleven os tildelt, og sige Gud hjertelig og uhyklet Tak for hans mangfoldige Godhed. Dette er en gammel Lagtgældslyd i det amerikanske Folk, dybt indprentet i vor Tanke og Sædvane. Livets Byrder og Tryk gør deres Krav. Vi har rig Grund til at takke

Saarene fra Krigen heles raskt. Den store Hær af Frimænd, som Amerika sendte til at forsvare Friheden, og som til Nationens Glæde er vendt tilbage, har genoptaget deres nyttige Sysler saa ligeil og saa prompt, som de paa Nationens Kald greb til Vaaben. Lige Retfærdighed for vore Love har været haandhævet med Støtte af lovlige Folk imod forskellige og skumle Angreb, som kun har reflekteret den lavere Krigsagitation, der nu lykkeligt forsvinder.

Med Velstand, Sikkerhed og Fred ser vort dydige og selv-sikre Folk Fremtiden, dets Pligter og Anledninger i Møde. Maa vi blot have Syn for vore Pligter, Styrke, baade Haandens og Beslutningskraft, til at opfylde dem, og Hjertesundhed til at fatte, at de bedste Anledninger er Anledningerne til at tjene.

Vi bør altsaa med hengiven Aand og Tjenersind takke Gud i vore Hjerter og hellige os til Gud i hans naadige og kærlige Hensigt med sine Børn.

Derfor bestemmer jeg, Woodrow Wilson, United States of Americas Præsident, herved Torsdag den 25. November som en Dag til Taksigelse og Bøn, og jeg opfordrer mine Landsmænd til at hvile fra deres ordinære Beskæftigelse den Dag, og benytte den til at ihukomme Gud og hans Velsignelse og der-pligtsskyldige og taknemmelige Erkendelse.“

Søndagsskolen.

Det aarlige delegerede Søndagsskolelærer-Møde for Iowa Kreds blev afholdt i Forbindelse med Missionsmøde i Coulter fra 1.—3. Oktober. Cedar Falls, West Branch, Council Bluffs, Thornton, Latimer, Viborg, S. Dak., og Jacksonville var repræsenterede ved Mødet, og velsignelsesrige Dage tilbragte vi sammen med Vennerne i Coulter. Herren skal have Tak for hver en Anledning, der kan tjene til at udbyde Kristenlivet i os og mere dygtiggøre os til en Gerning i hans Vingaard her paa Jorden.

De to Emner: „Hjemmets Forhold til Søndagsskolen“ og „Søndagsskolelærernes Forberedelse“, blev indledt af Præsiderne Th. N. Jersild og H. P. Jensen. Derefter blev disse Emner Genstand for almindelig Samtale.

„Hjemmets Forhold til Søndagsskolen.“ Gud har betroet os store Gaver, og velsignet er det Hjem, Gud har betroet Børn. (Ps. 127, 3). Mange forskellige Ting kan Mennesker stille op som Ideal for Livet, men lad os som Fædre og Mødre, Søndagsskole-Lærere og Lærerinder, forstaa, at det store Maal er at kunne sige ved Guds Naade paa den store Dag, naar vor Livsvandring er endt, og vi træder frem for Gud: „Se, her er jeg og de Børn, som du har givet mig.“ (Es. 8, 18.)

Hjemmet er Barnets første Skole. Hjemmet har en vidunderlig Klang, en velsignet Styrke. „Lader de smaa Børn komme til mig,“ siger Jesus. Dette gælder ogsaa Hjemmet. Lad dem komme til Herren i Daaben, lær dem tidligt at bede, indprent dine Børn Guds Ord (5 Mos. 6, 7), glem ikke Eksemplets Magt. Skal vore Børns Liv ikke blive forgæves, saa skal de staa fast i Herren; og de maa uddannes for deres Livskald, om vort Arbejde skal lykkes og Maalet naaes. Skal vi faa Glæde af den kommende Generation, saa maa der være Harmoni imellem Hjemmet og Kirken.

Søndagsskolen, Hjemmet og Kirkens Tjener, er af største Betydning for Barnets aandelige Opdragelse. Der stadsfætes de Sandheder, der leves og læres i et virkeligt Hjem. Der udvikles Barnet, og dets aandelige Liv faar dybere Indhold. Søndags-

skolen tager ikke den velsignede Forret bort fra Hjemmet der at opdrage Børn i Guds-frygt, ej heller borttager den Hjemmets Forpligtelser eller Ansvar, men den er en aandelig Hjælper, der vil staa Hjemmet bi i Barnets Opdragelse.

Hjemmet og Søndagsskolen maa virke Haand i Haand til Barnets Bevarelse hos Herren og Guds Kirkes Udbredelse paa Jorden. Der maa være til Stede, baade for Hjemmets og Søndagsskolens Vedkommende, et gensidigt Tros- og Kærligheds-Forhold. Ogsaa det selvformagtende Discipel-Forhold og tillige Bønnens og Taknemmelighedens Forhold maa være til Stede. Naar Aandens Kraft faar Lov at gennemtrænge disse Forhold, saa vil det kraftige Arbejde give sig Udslag i en rig og dejlig Høst.

„Søndagsskolelærernes Forberedelse.“ Meget nemt vilde det være at opstille et Ideal og sige: saadan skal Søndagsskole-Arbejdet være og saadan skal de ikke være, saadan skal de gøre eller ikke gøre, men maan opnaaede vist saare lidt ved en saadan Fremstilling. Hensigten med Drøftelsen af dette Emne er ikke at foreskrive en Række Regler, hvorefter alle Lærere og Lærerinder maa rette sig, men Hensigten er at hjælpe Søndagsskolens Tjener til bedre at kunne „arbejde paa Kna“, eller med andre Ord, forberede sig for Arbejdet i Søndagsskolen.

Vore Børn er Guds Ejendom, deres Sjæle maa bjærges, selv om det bliver som Brand af Huden. Vore Børn er Fremtiden, de vil blive Ledere i Kirke og Stat. Det er dem, vi har i Hænde, som Pottemageren Leret, det er dem, vi skal undervise og vejlede. Se Ansvaret.

Søndagsskolegerningen er ansvarsfuld, men dog tillige en velsignet Gerning. Mangan en Mand og Kvinde, der er bleven prøvet i Livets Storme, ser tilbage paa Søndagsskolen og priser Gud, thi der lærte de at leve, der blev Kristus malet dem for Øje, som Klippen, hvorpaa de trygt kan hvile i alle Livets Besværligheder. Missionsmarkerne er hvide til Høst, de sorte, gule, røde lover Gud, fordi Frelseren mødte dem i Søndagsskolen og gjorde dem virkelig fri. Ikke sjældent kommer vore egne Børn jublende glade hjem fra Søndagsskole og fortæller om de dejlige Ting, de der har hørt. Og tænk paa den Skare af smaa og store med hvide Klæder og Palmegrene i Haand, de syng Guds og Lamets Sang, den de lærte at nynne paa her nede, maaske i Søndagsskolen. O, det er dejligt, at være med i Søndagsskole-Arbejdet.

Med Ansvaret og Velsignelsen for Øje vil Søndagsskole-Arbejdet bedre blive i Stand til at forbedre sig til Gerningen. Til Søndagsskole-Arbejdernes Forberedelse hører Kundskab om de Ting, hvori de underviser, de maa have nogen Indsigt i og Forstaelse af, hvad der rører sig i Barnets Indre, og frem for alt maa der en Hjertets Forberedelse til.

Kundskab maa der til, men den maa ikke være af den Beskaffenhed, at den gør vidtløftig veltalende. Fra den anden Side set, de Lærere, der giver deres Klasser det Indtryk, at de har fortalt alt, de ved, og maaske lidt til, de skulde have forbedret sig noget bedre. „Be full of your subject. Have a message. Simplicity is akin to the highest knowledge.“

Visdom maa der til, den Visdom, der bliver givet af Gud, at Lærerne bedre kan blive i Stand til at forstaa Barnet og vinde dets Fortroighed, for saa at drage det nærmere ind til Frelserens Hjerte. Her gælder det, „Der som nogen af eder fattes Visdom, han bede derom til Gud.“ (Jak. 1, 5).

Hjertets Forberedelse maa til, men det er ikke en Ting, der altid kan gøres i ti Minutter en

halv Time før Søndagsskolen begynder. Som personlig Kristen-dom er en Hjertesag, saa maa ogsaa Arbejdet for Guds Riges Fremme være det. Først maa der lyde: „Ransager eder selv, om I ere i Troen; prøver eder selv! Eller erkende I ikke om eder selv, at Jesus Kristus er i eder? ellers ere I udygtige.“ (2 Kor. 13, 5). Derefter maa den troende Sjæl videre forberede sig til Arbejdet. Paulus arbejdede med Iver for at kunne fremstille hvert Menneske som fuldkomment i Kristus, og han følger til, „idet jeg kæmper ifølge hans Kraft, som virker mægtigt i mig.“ Det var vistnok ikke Arbejdet alene, der blev en Kamp for Apostlen, men ogsaa Forberedelsen til Arbejdet. Hvor Paulus maa have kæmpet med Gud i Bøn om Visdom og Kraft, at han kunde gøre Tjenergerningen til Sjæles Frelse, Guds Navn til Ære. Ja, deri består Hjertets Forberedelse, at udbede sig Visdom og Kraft af Gud, at det inderlige Barneforhold til ham maa bestyrkes, og at Kristi Kærlighed maa være den tvungende Magt, der driver os ind i Arbejdet.

Regnskabet:

Overskud, 1919	\$39.63
Rejsudgifter	\$10.00
Tillysninger	1.50
Renter	40
Renter	2.59
	\$11.50 42.62
Overskud, 1920	\$31.12

Overskudet af Offeret ved Coulter Mødet blev givet til Kredsmissionen.

Indbydelse til næste Søndagsskolelærer-Møde fra Jacksonville, Iowa, blev modtaget med Tak.

Med kærlig Hilsen.
H. A. Svendsen.

Ødelæg ikke vort Samfund!

Nej, hvor kan der blive Tale om sligt? Vi bygger det op i Stedet for, ikke sandt? Vi samler Penge, mange Penge — en halv Million eller mere. Vi vil snart se en tidssvarende Skole rejse sig med prægtige Bygninger og nyt Inventarium for ikke at tale om et Skolefond paa en kvart Million Dollars. Er det ikke Beviser? Hvem vil kræve flere?

Det er sandt; alle disse Ting er nødvendige, om vort Samfund skal bestaa og gaa frem i de kommende Dage. Det er ogsaa opmuntrende at være Vidne til vort Folks Begejstring og Offervillighed den Sag betreffende. Vort Folk er kommen til at se Nødvendigheden af disse Forbedringer. Men midt i vor Begejstring og vort Stræb for at faa vor Skole op paa Højde med andre lærde Institutioner maa vi passe paa, at vi ikke ødelægger vort Samfund ved at jage Præster paa Døren — de ældre Præster naturligvis — fordi de ikke kan tale det engelske Sprog korrekt ved Møder og Gudsjenester.

Det engelske Sprog vil uomtvistelig trænge sig frem og blive Menighedernes fremtidige Sprog her i Landet. Ingen vil nægte det. Men vi maa vogte os for at forcere Overgangen ved at afskedige Præster, der ikke kan frembære Evangeliet i det smukkeste engelske Sprog. Hvis alle de Præster, der ikke kan udtrykke sig fuldstændig korrekt i det engelske Sprog, skal sættes fra Embedet af den Grund, hvad bliver der saa af vort kære Samfund, Den fornedede Kirke? Kan den Haandfuld af vore Præster, som nu klarer sig godt med engelsk Prædiken, betjene vore ca. 200 Menigheder? Jeg mener ikke, at disse fortjener nogen særlig Ros for at kunne haandtere Landets Stilling ingenlunde bliver den letteste, selv om de kan prædike to Sprog, thi de fleste Steder har de to Menigheder, to Flokke i samme Menighed; medens vi ældre Præster i vor Virketid

Sprog og gør deres Bedste for at møde Kravet i Menigheden. Menighederne burde ikke ringe-agte en saadan Anstrengelse, men hellere give Præsten en Opmuntring. Kritikken brænder som en fortærende Ild og hindrer Sjæles Frelse.

Jeg kender Sagførere, Dommere, Kongresmænd, Senatorer og andre Embedsmænd af fremmed Fødsel, der har bestaaet deres Eksamen ved Universitetet og kan med Dygtighed fylde deres Plads i Embedet, men saa snart de skal holde en offentlig Tale, kan man straks høre, de er af udenlandsk Herkomst, men de er agtede og respekterede af dannede Amerikanere til Trods derfor. Vilde det ikke klæde Kirken godt, om den beviste sine Præster samme Agtelse naar de trods Mangler prædiker Guds Ord i det engelske Sprog for at imødekomme deres Tilhørere? Jeg blev ved en Lejlighed anmodet om at prædike paa Engelsk for en blandet Forsamling af Amerikanere og Danskere; men jeg sagde dem, da jeg begyndte: „Jeg er ikke engelsk Prædikant og kan ikke levere noget fint Sprog, men jeg kan holde en Tale paa Engelsk, saa I kan forstaa den.“ Efter Mødet kom en amerikansk Mand hen til mig og sagde: „I understood every word you said.“ Kan nu en Amerikaner glædes ved at høre Evangeliet af en Mand, der taler det engelske Sprog ufuldkomment, fordi han fik sin Skolegang i et andet Sprog, kan det mon da være utaalagt for en Dansker, nu i Overgangstiden at lytte til en saadan Prædiken, naar der ellers er Kraft i den?

Det er i mange Henseender en mærkelig Tid, vi lever i. Verdens-Krigen bragte det frem. Den satte baade onde og gode Kræfter i Bevægelse, og vort Samfund er ikke uberørt deraf paa flere Omraader. Længe har vi vidst, at det engelske Sprog med Tiden vilde fortrænge det danske i vore Menigheder; men Krigen kastede os uden Varsel lige ind i Overgangstiden. Vi maa lade Sagen udvikle sig paa en suad og naturlig Maade uden at forcere den, hvorved vi let kan komme til at ødelægge det, vi tænker at bygge op. Lad os se Sagen lige i Øjnene og nøje overveje vore Handlinger.

Men kan vore ældre Præster kun tale det engelske Sprog ufuldkomment, saa kan de til Gengæld haandtere det danske fuldt saa godt som de unge Præster kan; og vi er ikke helt færdige endnu med dansk Sprog i vore Menigheder. De yngre Præster vil finde ud, at de vil faa mere Brug for dansk Sprog, end de fleste nu i Overgangstiden har tænkt sig. Der er allerede nu efter Krigen begyndt at komme en Strøm af Immigranter fra Danmark her til Landet, baade unge og ældre. Det er vel ikke Meningen at lade disse sejle deres egen Sprog uden Ordets Forkyndelse paa Modersmaalet? Ejheller er det vel Meningen at sende dem over i Sekternes Lejr? Desuden har jeg Gang paa Gang erfaret, at unge Mennesker af andet og tredje Slægt, som er født her i Landet, fyede til deres Modersmaal baade i Bøn og Samtale, naar de kom i Sjelensd. I saadanne Tilfælde vil den Præst, der ikke kan gøre fuld Brug af det danske Sprog, ikke finde sig særlig vel stillet. Derfor lad de vordende Præster saavel som de yngre i Embedet lægge Flid paa at lære det danske Sprog saavelsom det engelske; der vil blive god Brug for det. Kan de ældre lære Engelsk, kan de unge vel endnu lettere lære Dansk. Vi forstaa saa vel, at de yngre Præsters Stilling ingenlunde bliver den letteste, selv om de kan prædike to Sprog, thi de fleste Steder har de to Menigheder, to Flokke i samme Menighed; medens vi ældre Præster i vor Virketid